

ชื่อวิทยานิพนธ์	การประเมินโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา
ผู้เขียน	นายสมาน สามามะ
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา	2545

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพแวดล้อมทั่วไปของโรงเรียน และชุมชน เขตบริการของโรงเรียนที่ดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา (2) ศึกษาความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ และการสนับสนุนจากชุมชน ในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา (3) ศึกษากระบวนการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ด้านการเตรียมผลผลิตจากการเกษตรเพื่อประกอบอาหาร การเตรียมอาหาร การประกอบอาหาร การรับประทานอาหาร การเก็บและล้าง การจัดการ และการถนอมอาหาร รวมถึงการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน (4) ศึกษาสภาพผลผลิตและผลกระทบ ในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา (5) รวบรวมข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา จำนวนทั้งสิ้น 185 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถาม โรงเรียนละ 2 คน จำนวนทั้งสิ้น 370 คน จำนวนเป็นผู้บริหาร 185 คน ครูผู้เป็นหัวหน้ารับผิดชอบโครงการอาหารกลางวัน 185 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพการดำรงตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบตรวจสอบรายการ เกี่ยวกับด้านบริบทสภาพทั่วไปของโรงเรียนและชุมชนเขตบริการโรงเรียน ตอนที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า เกี่ยวกับการประเมินโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา ตามรูปแบบซิปปี 4 ถัดมาคือ สภาพความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ ผลผลิตและผลกระทบ

ตอนที่ 4 เป็นแบบตรวจสอบรายการ เกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าสถิติ ร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ (1) สภาพทั่วไปของโรงเรียนและชุมชนเขตบริการโรงเรียนโรงเรียนส่วนใหญ่ มีนักเรียนจำนวน 121 – 300 คน จัดอาหารกลางวันแบบอาหารจานเดียว และจัดทุกวัน มีการรับประทานอาหารกับผู้เกี่ยวข้องการจัดอาหารกลางวันโดยมีการประชุมภาคเรียนละครั้ง โรงเรียนมีกิจกรรมการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน โดยการปลูกพืชเป็นส่วนใหญ่ แต่ไม่เพียงพอ โรงอาหารส่วนใหญ่ใช้อาคารอเนกประสงค์ สภาพของโรงเรียนห่างจากชุมชนไม่เกิน 100 เมตร ระยะทางจากโรงเรียนถึงตลาดสดประมาณ 1 – 5 กิโลเมตร การคมนาคมสะดวก รายได้ผู้ปกครองนักเรียนเฉลี่ยต่อปี ไม่เกิน 20,000 บาท สภาพประเพณีวัฒนธรรมของชุมชนเขตบริการโรงเรียนส่วนมากเชื่ออำนาจต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน (2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น โดยภาพรวม มีความพร้อมเพียงอยู่ในระดับปานกลาง (3) ด้านกระบวนการ โดยภาพรวม การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง (4) ด้านผลผลิต โดยภาพรวม เป็นที่พึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง (5) ด้านผลกระทบ โดยภาพรวม มีผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง (6) จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้เป็นหัวหน้ารับผิดชอบโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา คือ ควรมีการประชุม ชี้แจงนโยบาย และวัตถุประสงค์ของโครงการอาหารกลางวัน กับครู ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้อง ควรจัดสรรงบประมาณด้านอาคารสถานที่ เช่น โรงครัว โรงอาหาร ให้เป็นเอกเทศ ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้โครงการอาหารกลางวันเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน โดยบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนอย่างจริงจัง ควรให้นักเรียนรับประทานอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการที่เด็กวัยเรียนควรได้รับอย่างเพียงพอ และควรจัดประชุมสัมมนาครู อาจารย์ ครูผู้เป็นหัวหน้ารับผิดชอบโครงการอาหารกลางวัน และผู้บริหาร โรงเรียน เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน และพาไปศึกษาดูงาน ณ โรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนที่จัดโครงการอาหารกลางวันดีเด่นทั้งในจังหวัด และต่างจังหวัด

Thesis Title	Evaluation of School Lunch Programs in Primary Schools, Changwat Narathiwat
Author	Mr. Samarn Samamah
Major Program	Educational Administration
Academic Year	2002

Abstract

The objectives of this thesis were as follows: (1) To study the general environment of schools and communities within the schools' service areas which managed the School Lunch Programs in Primary Schools under Narathiwat's Office of Primary School Education. (2) To study the readiness of basic factors: personnel, budget, equipment, buildings, communities' support in conducting the program. (3) To study the program's process in the areas of farm produce preparation; the preparation, producing, and consumption of food; the washing-up; management and food preservation, as well as students' participation in the program. (4) To study productive results and the impact of the program. (5) To collect comments on the program using representative samples of 185 primary schools in Narathiwat. The samples of this research were composed of two representatives – a school director and a teacher who was the head of the program from each of the schools which comprised a total number of 370 people. A questionnaire used in collecting data was divided into 4 parts. Part one consisted of questions about the working status of people who completed the questionnaires. Part two consisted of questions about the general environment of the schools and communities within their service areas. Part three consisted of rating scales of the program evaluation using Cipp Model's four characteristics: the readiness of basic factors, the practical process, the productive results and the impact. Part four consisted of lists of comments on the program. Statistical data, percentage, arithmetic means, and standard deviation were used in data analysis.

The findings of the research were as follows: (1) Concerning general environment of the schools and the communities within the schools' service areas, most of the schools which had average numbers of students from 121-300 provided lunch for their students everyday. There was a meeting once a semester among people who were responsible for providing lunch. The schools encouraged agricultural projects, mostly by means of planting, to support the program, but the produce was not enough. Most of the schools used their multi-purpose buildings as canteens. The schools were not more than 100 meters away from their communities, and were within 1-5 kilometers away from the markets. Means of communication were convenient. An annual income of the parents was not more than 20,000 baht. Cultural factors of the communities within the schools' service areas were open for the process of the program. (2) The overall readiness of the basic factors was in the medium level.